

LLIBERTAT

FRANQUEIG CONCERTAT

ANY II. — Núm. 332

TARRAGONA, DIVENDRES, 20 D'AGOST DEL 1937

PREU: 15 CENTIMS

"Fem la guerra i l'odiem; l'odiem tant, que estem disposats als majors sacrificis per tal de consolidar la pau futura, la pau dels nostres fills, en una existència digna, en una existència lliure."

Lluís Companys.

La primera premissa: Lleialtat

Quan alguna cosa greu succeeix, quan alguna cosa no rutlla com cal i amenaça la nostra existència com a poble lliure, immediatament surten les veus dels responsables de tots els fracassos i desencerts reclamant unitat, compenetració i harmonia entre els diversos sectors antifeixistes.

Si el perill realment no existís — i el pitjor és que sempre ha existit — faria fàstic i vergonya aquesta apel·lació a la unitat. Per a reclamar-la era necessari no haver-la trencat anteriorment, no haver fet tot el possible per augmentar les nostres lluites i per a incrementar cada vegada més les nostres disensions. Des del 19 de juliol quantes apel·lacions a la unitat per part dels propis elements que han estat els que sempre i en tots els instants l'han rompuda. La unitat ha servit per tirar l'aigua al seu molí i per a impedir otes les activitats per als altres.

I és que la premissa indispensable per a la unitat és la lleialtat. I aquesta no s'ha vist per enlloc. Els partits que han observat la més absoluta lleialtat, i aquesta ha estat la norma de la seva conducta, s'han vist calumniats, vexats, perseguits, vilipendiats, pels partidaris de la unitat a ultrança. Per quan unitat ha significat per a ells la manera d'impedir l'actuació d'un partit, la forma d'imposar-li silenci, mentre ells puguin anar realitzant obra proselitista incrementant, per tots els mitjans, el número d'afiliats.

Nosaltres en som contraris de la unitat. No creiem en la unitat. Si en canvi, creiem en la lleialtat. Tant de bo aquesta hagués imperat en les relacions entre tots els partits. Tant de bo aquesta lleialtat hagués presidit i regit la vida de la nació. Quantes coses no s'haurien evitat, quin munt d'obstacles no s'haurien superat, com ben prompte s'hauria arribat al final de la contesa!

No és pot unir el que és divers. I encara que ens uneixi un interès superior com és el de vèncer el feixisme, quantes coses no ens separen, quantes coses no ens aparten del mateix camí. Es feina inútil unir, treball en va. Però si que s'hauria pogut adoptar un pla d'acció comuna que tots els partits s'haguessin compromès a realitzar amb tota lleialtat. I mentre, una treva en les lluites partidistes, deixar de banda tot el que pogués aprofundir les disensions, dedicant totes les activitats a aconseguir el nostre únic objectiu: guanyar la guerra. Que després, assolida la victòria, temps restarà per a barallar-nos i disputar-nos el predomini de la nació.

Han passat, però, tretze mesos. I ens trobem, en aquesta qüestió, pitjor que al començament. I és que una cosa és llançar consignes i l'altra complir-les. I els partits —exceptuant els republicans, que han estat els que han realitzat els màxims sacrificis per aquesta lleialtat que ha estat la seva norma de conducta — han cregut preferible treballar per al seu clos i únicament acomplir tot allò que els beneficiava. I pla bé que se n'han aprofitat de la lleialtat dels altres. En tots els llocs, en totes les prebendes i en totes les sinecures hi han estratègicament situats els llançadors de consignes.

No ens saben greu però les posicions perdudes si en definitiva s'ha establert entre totes les organitzacions antifeixistes aquesta necessària lleialtat.

Per quan el nostre interès és aquest: guanyar la guerra. I un dels principals factors per a obtenir la victòria és que regni en les relacions de tots els sectors antifeixistes la més absoluta, la més sincera lleialtat.

L'espionatge franquista a França

DETALLS DE LA SEVA ACTIVACIÓ

Paris. — L'escàndol de l'espionatge franquista a Marsella continua cridant poderosament l'atenció de la premsa d'esquerra, la qual reclama que siguin adoptades amb tota urgència mesures de seguretat contra els espies feixistes que actuen impunement als ports de la Mediterrània i que han traïdonat l'hospitalitat francesa.

Se sap que avui al matí hi ha hagut a Marsella l'interrogatori dels inculcats, per tal d'aclarir diversos extrems de l'assumpte. La policia, per la seva part, continua fent nombroses recerques als domicilis dels espanyols coneguts per llur simpatia vers Franco, i l'estada dels quals a Marsella no pot justificarse per raons de treball.

Des de fa alguns dies la policia també s'esforça per desxifrar alguns dels documents que s'han trobat als domicilis dels inculcats. Aquesta tasca és molt difícil, sobre tot la que es refereix als que es van trobar al domicili de Lasasosa-Dilla, ja que aquest individu havia pres la precaució de cremar cert nombre de papers en el moment en què els agents de l'autoritat es van presentar a detenir-lo. De totes maneres, alguns d'aquests documents han pogut ésser recollits en una salamandra, gairebé reduïts a cendra, i el laboratori tècnic-policia de Marsella cuidarà de desxifrar-los.

Lasasosa-Dilla, que cada dia apareix més com l'element més actiu de la banda, havia pogut introduir-se en nombrosos cercles de Marsella gràcies al seu parentiu amb el general de Castelnau, el conegut reaccionari autor de la frase "front crapular", referint-se al Front Popular espanyol. Una germana de Lasasosa està casada amb un nebot del tristement famós general. Lasasosa pogué entrar en contacte fàcilment amb elements arruinats de l'aristocràcia francesa, disposat sempre a guanyar-se alguns milers de francs, ja sigui amb casaments d'avantatge, venent estupefaents o, com en aquest cas, actuant a sou de Franco.

Els feixistes intenten fer creure ara que Sentenac i Pigeyre no són culpables directes, sinó que solament se'ls pot culpar d'oblit o descuit, ja que no pertanyien precisament al departament d'on els documents eren sostrets. Això, no obstant lluny de disminuir llur culpabilitat, l'augmenta.

Referint-se a aquesta xarxa d'espionatge, el periòdic "Ce Soir"

Franco lliura els presoners a Alemanya i Itàlia

Per mediació de la Creu Roja Internacional, s'ha efectuat el canvi de set avions de Franco, tots estrangers, naturalment amb set avions nostres, tots espanyols, com és lògic. Uns i altres havien caigut presoners.

Dos dels avions republicans, en arribar a Hendaia, una vegada efectuat el canvi en qüestió, han demanat veure el nostre consol i han fet declaracions que, segurament, seran comentadíssimes.

Perquè resulta que ells, que caigueren en poder dels facciosos el 2 de novembre, a la província de Segovia, que els tingueren presos a Salamanca i els feren víctimes d'horribles mals tractes — pallisses amb vits de bou, fam nua — i que el 16 de març diversos policies alemanys dels que actuen amb l'Espanya feixistoide s'encarregaren d'ells i els portaren a Astorga i després a Vigo.

Una vegada al gran port gal·lec, els embarcaren a bord del vaixell

afirma que una estació clandestina de ràdio informava els rebels sobre el moviment de vaixells i els transmetia les indicacions recollides a les principals ciutats de França. Els informes eren transmesos a la "Grande Fregate", de Biarritz, des d'on es transmetien a "Secretaria general de l'Estat, Oficina d'Informació, Comandament Naval, Burges." El 2 d'abril a la nit el pal secret de Biarritz transmetia un telegrama xifrat amb indicatiu Sifre, que deia:

"Nota de servei. — Són absolutament necessaris quatre radiotelegrafistes per als nostres serveis. Preguem que ens els envieu aviat. Si és impossible enviar radiotelegrafistes professionals, preguem que ens envieu amateurs especialitzats, els noms dels quals es trobareu al "Call Boo". Naturalment, les persones enviades hauran de donar proves del més alt patriotisme i devoció a la causa nacional."

La policia té els noms dels proposats i a base de la xifra descoberta sembla que s'ha arribat a la conclusió que ha estat elaborada a Alemanya.

L'assumpte d'espionatge de Marsella està cridat a tenir grans repercussions per l'innegable enllaç que existeix entre els espies espanyols i la Gestapo alemanya. La premsa d'informació francesa, malgrat l'agradable que resulta una informació truculenta sobre espionatge, no publica cap detall sobre aquesta.

alemany "Rolandocek" de la matrícula de Brema, i els desembarcaren a Hamburgo el 31 del mateix mes.

Ja a Hamburg, se'ls posà en un calabós soterrani d'una de les cases de la Gestapo o policia política d'Hitler, i gairebé sense donar-los menjar — una patata per dia i per persona — els tingueren incomunicats fins que una setmana més tard els traslladaren a Berlín.

Tres mesos romangueren en una presó de Berlín, i sofriren veritables martiris, puix que se'ls colpejava i se'ls feia passar fam perquè revelessin secrets militars relatius a l'Exèrcit republicà i a la situació i defenses de llurs aeròdroms.

El 15 de juny, en un trimotor alemany, se'ls portà a Roma i a Gaeta. Pogueren comprovar que les presons d'aquesta fortalesa estan plenes de soldats italians que sofrien condemna per haver-se negat a venir a Espanya.

Un mes estigueren presos a Gaeta. El 15 de juliol, en un altre aeroplà, foren transportats a Pollensa, a Balears, i després, en un segon aeroplà a Ceuta i a Cádiz i de Cádiz a Hendaia anaren en tren.

Resulta doncs, que Franco lliura els seus presoners de guerra a uns policies teutons que operen a la nostra pàtria com si fos una província o una colònia del Reig alemany i que se'ls emporten en vaixells alemanys a les presons polítiques d'Alemanya.

Resulta també, que en elles se'ls tortura per tal d'obligar-los a traïdonar llur pàtria i llur Govern.

Resulta, a més a més, que Alemanya acaba per cedir aquestes presoners al seu còmplice, Itàlia.

Cal una prova més aclaparadora que Franco no és sinó un putxinet del sagnant retale que han reunit a Espanya Hitler i Mussolini?

Heus ací un general, espanyol!! que permet que policies estrangers actuin a Espanya amb plena autoritat i que els fa el present dels seus presoners de guerra perquè se'ls enduguin a llur nació d'origen i allí els sotmetin a bàrbars tortures...

Mai no s'ha donat un cas semblant en la història del món. Monstruositat d'aquest calibre no pogné ésser imaginada pels humanitaris

(Passa a la segona pàgina)

Cartera de un refugiado

Metralla y periodistas

No es difícil pronosticar los hechos, cuando se conoce a ciegas el veneno de los Bacilos, que la enfermedad, diseminada por las venas y arterias del paciente.

La gangrena, hace su aparición en el mutilado, cuando la sangre infectada del repulsivo veneno, se extiende por todas las ramificaciones vitales del enfermo.

Dr. Jacinto Segovia: De su conferencia sobre "Las amputaciones y sus consecuencias", leída en el Paraninfo de la Universidad de Madrid en el año 18.

En uno de mis últimos artículos publicados en estas columnas, pronostiqué, el exceso de confianza que los tarragonines, tenían sobre la tranquilidad que hasta ha poco reinó en el seno de esta tranquila capital catalana y al final del mismo decía yo, haciendo una crítica sobre el último Concierto que la Banda Municipal de Barcelona dió en el teatro Salón Moderno, que era preciso abulir todos los actos de carácter señorial donde aun se respiraba la atmósfera de ridícula y extinguida aristocracia, y al final del artículo hacía una llamada al pueblo de Tarragona en la que le decía que era preciso que vivieran la guerra, para poder apreciar la importancia de la misma y pensar más detenidamente en aquellos nuestros hermanos que nos defendían en las trincheras, mientras aquí se celebraban actos como el que reseñaba, donde sólo se hacía exhibición de lujo y de soberbia, y que convenía no olvidar que los escarpados de los comercios empezaban a revestirse de papel engomado y el alumbrado de Tarragona comenzaba a vestirse de azul. Aquella era la realidad desnuda de los hechos.

Desgraciadamente los escarpados y el alumbrado tarragonense, con sus raras vestimentas, os han demostrado, el por qué de su rápida transformación.

Como decía el Dr. Segovia, no es difícil pronosticar los hechos, cuando se conoce a ciegas el veneno de los bacilos, que circundan el cuerpo del paciente.

La triste realidad nos ha puesto de relieve, la maldad del bacilo fascista, al bombardear una vez más ciudades abiertas, como la vuestra, con la correspondiente lista de víctimas inocentes, y el consabido destrozo de humildes viviendas, donde la paz más absoluta ría de los casos, los inmuebles arrasados por la metralla criminal son modestas viviendas, donde tiene su nido la virtud y el trabajo.

Las bombas de los "Pájaros cristianos" caen cada día lejos del frente, causando daños y víctimas. Buscan la quietud y el reposo de

nuestros hermanos, por que les falta valor y dignidad, para arrojarles allí donde los hombres rojos — como estos canallas nos llaman — esperan sin reposo la hora de desca de una lucha limpia, con el pecho desnudo, donde poderles demostrar, que debe hacerse la lucha, sin ancianos ni mujeres, sin criaturas inocentes y sobre todo con amplio campo, donde ventilar, las cuestiones lógicas de guerra sin cuartel. Donde la sangre no enrojece tanto como en las losas de una calle tranquila.

Ya sabéis desgraciadamente por experiencia, queridos hermanos de Tarragona, hasta dónde llega la maldad, de los que hasta ha poco, se llamaron cristianos. De aquellos que desde los púlpitos de las grandes catedrales, os hablaban bajo la aureola del hijo de Dios, de crear y de elaborar en pro de la Humanidad y ahora, cuando el Pueblo ha podido descubrir que bajo aquellos ébitos, se encerraban asesinos enmascarados, buscan la rebancha destruyéndolo todo, arrasándolo, sin preocuparse siquiera de aquellos seres, que Jesús de Galilea, amaba, diciéndoles como queriendo conocerles de antemano: "dejad que los niños se acerquen a mí".

No por esto Tarragona, querida, debes de amilanarte pensando en el peligro. Tu ruta debe ser muy distinta en estos momentos. Tus hombres jóvenes deben aprestarse a la venganza de crímenes tan monstruosos. Las mujeres unidas, deben reconocer su error, al perder horas y horas tras los pilares de la falsa iglesia y de esta forma todos unidos, siguiendo la ruta marcada por todos los españoles humillados por la bestia fascista, poder en su día hacer brillar el sol de la razón y de la justicia, que nos ponga ante el mundo, como españoles pisoteados por los magnates, que no sucesiones justas del proletariado ampuaron jamás ceder ante las petibrientes.

No, Tarragona; no. No hay que asustarse ante semejante crimen. mos la guerra. Que la guerra cruel Conviene premeditar bien que vivique ensangrienta a España, no es continente. Que es una guerra de una guerra más de continente a edios y de rencores, en la que se ventila algo más que la posesión de más o menos terreno.

Nuestra guerra es esa. La de nuestras libertades y nuestros derechos. La del porvenir de aquellas criaturas que no sean eliminadas por la cobarda criminal ambición de los déspotas, de los militares engreídos, por los fueros que en su día arrebataron, a los cobardes, que en lugar de hacer valer sus derechos, sucumbieron y enmudecieron, ante el temor de la espada o el cañón, por eso ahora es preciso a todo trance, colocarnos en nuestro sitio, sin miras políticas o bajas ambiciones, aunque sólo sea pensando en el mañana tan deplorable, que tendrían aquellos niños de hoy teniendo que sucumbir de nuevo ante el cacique ambicioso o ante el militar desaprensivo. Qué sería entonces de vosotros?

La metralla fascista ha mordido

J. MARCA RIBAS

Máquinas d'escriure. — Reparació. — Abonaments
Durruti (Unió), 17, entresol.
Telèfon 1882

las losas tranquilas del paseo de la Rambla. En su estruendo, — al rasgar la quietud y la tranquilidad del pueblo — ha arrancado de cuajo marcos y ventanas, y después cuando el humo negro como el alma del enemigo ha ido esfumándose en la atmósfera, empezaron a verse sobre la calle los cuerpos inertes de las primeras víctimas.

Nosotros los periodistas, que hemos vivido horas de gran tragedia en las calles de Madrid, cuando cuarenta y hasta cincuenta trimotores negros, arrojaban su mortífera carga sobre un pueblo noble y leal enemigo de guerras, sabemos lo grande que es el pánico y no ignoramos sus consecuencias. Los bombardeos aéreos, son más trágicos cuando el pánico se adueña de los viandantes. Cuando estos alocados corren en todas direcciones buscando un sitio donde cobijarse. Entonces es cuando las bombas atrastran tras sí mayor número de víctimas.

Es preciso en estos casos no perder nunca la serenidad, si verdaderamente se quiere conservar la vida. Permanecer quietos donde os sorprenda el ruido de los motores del crimen. Solo hay una vida y un sitio donde morir.

Cuántas veces no se ha dejado un sitio tranquilo y resguardado, para cobijarse dentro de una descarrada sepultura?

Acordaros del asesinato fascista sobre Tetuán de las Victorias de Madrid. Allí también la gente huía alocada en dirección al campo. Todas las noches, veíase la caravana de la ignorancia — como la decíamos — los chicos de la prensa — y un día el ojo visor del piloto asesino descubrió la presa y bajando con los aparatos a ras de tierra, ametralló a cientos y cientos de niños y mujeres.

Desgraciadamente pueblo tarragonense, ya vives la guerra. Ahora que has saboreado de cerca, los sin sabores de la misma, prepárate a tu defensa. Mirate en el espejo vivo que ha dejado la metralla en el Salón Moderno, donde yo por vez primera pensé, en lo que sería un bombardeo en aquel local lleno de personas, y donde me sugirió la idea de hacerte el primer llamamiento, para que despertaras de tu equivoco sueño. Todo reducido a escombros... menos mal que parece como si la gran fuerza de la razón, nos protegiese, contra semejantes atropellos y el teatro donde unos meses ha, tenía aun rasgos y una fría fisonomía de aristocracia, sucumbió bajo la metralla enemiga pero solamente con sus paredes, sus bambalinas, su cine sonoro en terror y al renacer la calma se vió que entre sus escombros no había ningún ser inocente.

Si llega esto a suceder unos minutos más tarde.

DANIEL R. PRADEDA

MANUEL PEDROL

Olis purs d'oliva
TARRAGONA

NOTES INFORMATIVES

CONTRA UN FALS RUMOR

Havem rebut notícies de l'aviador tarragoní, Manuel Sanromà, el qual es troba en l'actualitat presentant els seus serveis a Albacete, i per tant defensant la República contra el feixisme invasor.

Aquestes notícies vénen a desmentir el fals rumor que elements feixistitzants — que tants n'hi ha a la nostra ciutat — feren circular per Tarragona i que posaven en entredit el bon nom i la fidelitat a la causa antifeixista d'aquest tarragoní que tots els dies es juga la vida contra l'aviació del feix.

I mentrestant els propaladors del bulo continuen preparant — ben amagadets i sense cap classe de perill — el pròxim.

No seria hora que l'autoritat prengué cartes en l'assumpte castigant contundentment a aquesta genteta que pretenen, amb tota classe de rumors, desmoralitzar la reraguarda?

SOCIETAT DE PROFESSIONS I OFICIS DIVERSOS. — AVIS

Ha estat entregada en aquesta Secretaria d'Oficis Diversos (U. G. T.), Casa del Poble, pel camarada Gil Torro Fernàndez, una cartera i un carnet corresponents al soci d'aquesta Secció, Joan Fabregat i Muria, els quals seran entregats al mateix en aquesta Secretaria.

Tarragona, 19 d'agost del 1937.

LA INFANTIL

Confeccions per a nens i senyora
Baixada de Misericòrdia, 16

PERDUT

Gos Setter, color roig, per nom Cid. Es prega i gratificarà el retorn. Raó en aquesta Administració.

El Dr. J. Tarrés

PARTS I MALALTIES DE LA DONA

Traslada, provisionalment, el seu Consultori al carrer Durruti (Unió), 2, pral. — Telèfs. 1989-1783.

VISITA DE 10 A 12

Mobles

Radio-Philips : Música

PAU RICOMÀ

Rambla 14 d'Abril, 48

TARRAGONA

Secció esportiva

Gran festival esportiu

Per diumenge vinent i amb caràcter benèfic, es celebraran dos formidables partits

Casal d'Esports (Amateur) - Cultural Deportiva (Reserva)

Cultural Deportiva - Casal d'Esports (primers equips)

Diumenge, al camp de l'Avinguda de Catalunya, es celebraran dos interessants partits de futbol, lurs beneficis, aniran a engroixir la subscripció oberta per "Ràdio Tarragona".

S'acaran primerament, l'Amateur del Casal d'Esports i l'equip reserva de la Cultural Deportiva S. A. F. 3, de Reus, en matx de revenja. L'Amateur, per la seva banda, triomfador a Reus en el partit jugat fa dues setmanes, sortirà al terreny de joc amb ganes de tornar a demostrar la seva classe.

Després, a dos quarts de sis, els primers equips d'ambdós clubs, començaran en lluita noble l'altre partit. Amb el Casal corren rumors que debutarà l'interior de l'Europa, Palomeras, i el mig-ala Gómez, del mateix equip.

Preguntat un directiu del Casal, per qui seria defensada la porteria, ha contestat amablement.

Sembla que actuarà amb el nostre cercle el porter del Martinenc, Ibarra, això però no passa d'ésser rumor. Ha acabat dient que jugarà d'extrem esquerra Pegri.

En l'equip del Reus hi jugarà el porter Sans, Munyoz, Núñez i Oria.

Donada la finalitat benèfica, i la importància del mateix, és de creure que el camp estarà ple a vessar.

A les oficines de Ràdio Tarragona i el Casal d'Esports, es despatxen localitats, aquestes, però, estant quasi exhaurides, cosa que fa preveure que serà un èxit.

Els equips probables del nostre cercle són els següents:

Casals d'Esports (Amateur). — Monguío, Domingo, Casanova, Aiguadé, Fàbregues, Leandro, Benjamín, Mateo, Pérez, Sorines i Ripoll. Casal (primer equi). — Ibarra (Martinenc), Aleu, Bernat, Vineta, Vela, Gómez (Europa), Llimona, Palomeras (Europa), Moreno, Gomila i Pegri.

SABATERIA

LA MARIPOSA

Joan Domènech i Jardí

Baixada Misericòrdia, 10 i 12—

Tel. 1847

SUCURSA L'Unió, 14 i Arnanyà, 1

—Tel. 1848

TARRAGONA

Franco lliura els presoners a Alemanya e Itàlia

(Ve de la primera pàgina)

tratadistes que s'esforcaren a imposar el respecte al Dret de Gents, als exèrcits dels pobles civilitzats d'Amèrica i d'Europa...

Els presoners de guerra de l'any n'usat nacionalisme hispà, lliurats a Alemanya i a Itàlia! Compatriotes nostres apallissats a les ergastules d'Hitler!...

Quina vergonya que ens fa a nosaltres, els espanyols genuïns i autèntics, que hagin nascut a Espanya i parlin la nostra llengua i tinguin cognoms hispans, aquests miserables traidors, que, deshonrant llur uniforme, han venut llur pàtria als invasors feixistes!...

Cal que tot Tarragona compri l'excel·lent

CARN DE CAVALL

que es ven al Mercat Central, lloc n.º 74 i Mercat del Port.

Tots els caps son sel·leccionats.

Per encàrrecs: SEBASTIÀ ESTELLÉS, Telèfon núm. 1195

Els "AMICS DE LLIBERTAT" defensen la revolució veritable de Catalunya i lluiten lleialment per un nou estat de coses constructiu, just i humà.

L'aviació facciosa

Un avió bombardeja la ciutat

Abans-d'ahir, a les 9'30 de la vesprada aparegué sobre la nostra ciutat, procedent del mar, un avió facciós el qual llançà quatre bombes sobre la ciutat sense cap objectiu militar, no produint cap dany material.

Dissortadament, a conseqüència

de la metralla facciosa resultaren morts Manuel Vizcarro Brull, de 63 anys; Josep Vilaseca, de 32, i Julià Fusté Gascón, de 23, i set ferits de pronòstic reservat.

Ahí a la tarda se celebrà l'acte d'enterrament el qual fou presidit per les autoritats.

Accident desgraciat

Abans-d'ahir, pocs moments després del bombardeig i quan la ciutat es trobava a fosques, ocorregué a la part baixa de la població un fet desgraciat que costà la vida a dos homes militants d'esquerra i ferms antifeixistes.

Joan Luis Gabarda i Josep Calaf foren les víctimes d'aquest fet desagradable.

Ahí a la tarda s'efectuà l'enterrament que fou una sentida manifestació de dol.

GRUP ESCOLAR "FERRER I GUARDIA". — AVIS

Es prega als familiars dels alumnes d'aquest grup escolar que tenien el propòsit d'ingressar a l'Institut de Segon ensenyament, tinguin la bondat de passar per la Direcció, per tal d'assabentar-los d'un assumpte que els hi interessa.

Tarragona, 19 d'agost del 1937.

ACCIDENT D'AUTOMOBIL

A les immediacions de Cambrils un automòbil en el qual viatjaven uns súbdits estrangers, sofí un greu accident, del qual en resultà mort el súbdit nordamericà John Hjewain. Els altres ocupants resultaren il·lesos.

Front del Nord

Les tropes republicanes reaccionen victoriosament i prenen importants posicions a l'enemic

Santander. — Les forces faccioses han rebut avui llur primera sorpresa des que va començar la brutall ofensiva que s'està desenrotllant en teres de la muntanya.

Els nostres soldats han contraatacat, sempre amb energia i entusiasme.

L'enemic, animat pels èxits relatius de dies enrera, s'ha mostrat molt estranyat d'aquesta empena de les tropes republicanes, però no ha pogut evitar la dura lliçó.

Les forces republicanes s'han llançat a l'atac de les posicions de Valdetorre i Cruz del Marqués i han caigut en allau sobre els parapets que defensaven els contingents de soldats italians i els moros. Ni l'aviació ni l'artilleria han estat suficients per a impedir que els soldats republicans dessistissin de llur comesa. L'heroisme dels nostres soldats ha aconseguit desbaratar tot el terrible aparell dels estrangers.

Les posicions conquerides tenen gran importància estratègica, perquè dominen una sèrie de turons superposats en pla inferior al terreny conquerit. S'han recollit gran nombre de fusells i de bombes de mà. Els rebels han acabat per fugir a la desbandada després de veure que eren inútils els esforços que feien per a conquerir el que havien perdut, puix que els nostres canons han fet una veritable carnisseria entre les files faccioses. Davant els nostres parapets s'han epilat a munts els cadàvers de moros i d'italians.

L'enemic ha tractat diverses vegades de forçar les nostres línies, i cada vegada ha aconseguit el mateix resultat en la seva dissortada aventura. Ha llançat sobre nosaltres més tancs i més canons i més aparells d'aviació, però en definitiva no ha aconseguit res en cap dels seus inútils intents.

La moral dels nostres soldats, e evadíssima en tots els moments, ho és molt més, encara, després del feliç resultat d'aquesta brillant jornada d'avui. Les esquadretes de la gloriosa aviació republicana han efectuat durant tot avui vols de reconeixement i de bombardeig sobre les posicions enemigues. Una d'aquestes esquadretes ha destruït una caravana de camions a la carretera de Corconte, i una altra

ha dissolt nodrits grups de rebels al pla de Virga.

També han volat sobre el creuer pirata "Cervera", que s'ha vist obligat a deixar les aigües de Santander per tal de cercar refugi al port de Bilbao. Un trimotor enemic ha aterrat seriosament tocat, a l'aeròdrim de Villarcayo. Un caça lleial ha tornat a l'aeròdrim tocat per nombrosos trets.

Aquestes són les novetats bèl·liques de la jornada del dimarts als fronts muntanyencs.

Establiments "ROIG"

Olis purs d'oliva
Les millors qualitats
els més bons preus

Baixada Pelxateria, 9 - Telf. 1197, 1

Plaça de la República, 13 - Telf. 1632

Itàlia, bel·ligerant

Una nota del Ministeri de Defensa Nacional

València. — El Ministeri de Defensa Nacional ha facilitat la següent nota:

"Un altre vaixell mercant espanyol ha estat enfonsat alevosament i descaradissimament per la marina de guerra italiana. Darrera del "Campeador", el capità del qual, senyor Garay Gororbo ha ratificat davant del cònsol d'Espanya a Tunís, la declaració prestada pel mariner Pasqual Madariaga, ha estat torpedinat en circumstàncies idèntiques el "Conde de Abasolo", de la tripulació del qual arribaren vint i tres homes a Alger.

Segons la relació del capità del "Conde de Abasolo", sobre aquest vaixell volaren el dia 12 a la tarda, dos hidroavions italians del tipus "Savoia". Al dia següent, a l'altura del Cap Bon, veieren sis vaixells de guerra italians i al cap de poca estona s'acostaren al "Conde de Abasolo" dos remolcadors, també italians, per a reconèixer-lo. Ja de nit, un vaixell de guerra italià s'acostà al "Conde de Abasolo" i després d'enfocar-lo amb reflectors es col·locà al seu costat. En aquell instant apagà els llums i llançà un torpede. El vaixell espanyol, que

es trobava a 36'10 latitud Nord i 12'52 longitud Est, s'enfonsà.

La tripulació tingué temps de llançar-se a la mar en els botes de salvament. L'enfonsament ocorregué a les nou de la nit. El vaixell italià agressor és un torpediner italià de tipus novíssim, amb dues xemeneies i dos ponts.

El vapor espanyol "Aldecca" s'ha vist obligat a refugiar-se al port d'Alger, perseguit per un destructor italià que no pogué aconseguir-lo.

Segons declaració prestada pel capità del "Ciudad de Cádiz", el submarí que enfonsà la dita nau a les proximitats de Tenedos és de construcció moderna i porta dos canons grossos a proa; de més a més porta un canó antiaeri i un aparell radiogoniomètric. El dit submarí disparà contra el "Ciudad de Cádiz" a tres-cents metres de distància vuit canonades i dos torpedes; tots els projectils tocaren el vaixell.

Detalls de l'enfonsament del "Ciudad de Cádiz"

Londres, 16. — El periòdic "Manchester Guardian", referint-se a l'enfonsament del "Ciudad de Cádiz" als Dardanel·ls, diu que és la demostració de les informacions ben fonamentades que ha publicat la premsa anglesa sobre l'ordre donat als vaixells italians que han d'enfonsar els vaixells republicans espanyols cada cop que puguin fer-ho en secret.

No és cert que els rebels posseeixin un sol submarí àdhuc en el cas que pogués creure's que poden patir per aigües del mar Egeu. És quasi segur que el submarí que enfonsà el "Ciudad de Cádiz", així com els vaixells que enfonsaren en circumstàncies difícils d'oblidar, el "Campeador", són de nacionalitat italiana.

Això demostra que la retirada de les flotes italiana i alemanya del control queda suficientment avançat amb la pirateria.

MARIAN ORTÍZ BARÓ

traspassà ahir als 28 anys

(E. P. R.)

Els qui el ploren: vídua Encarnació Arbós Comí, fill Marian, pares Esteve i Madalena, germans Madalena, Josepa, Rita, Tecla i Esteve, oncles, cosins, parents i família tota, en assabentar als seus amics i coneguts tan greu pèrdua els preguen es serveixin assistir a l'acte de l'enterrament que tindrà lloc avui, divendres, dia 20, a dos quarts de sis de la tarda per acompanyar el cadàver des de la casa mortuòria, carrer d'Espinach, 7, a la seva darrera estada.

EL DOL S'ACOMIADA AL PORTAL DEL ROSER

Tarragona, 20 d'agost del 1937.

Pel març del 1934 Mussolini i els feixistes espanyols ja havien pactat

València. — Als arxius de Renovación Española s'han trobat còpies de l'acta que segons sembla s'aixecà en la primera reunió, d'acord entre els rebels espanyols i Mussolini.

"Els que subscriuen, tinent general Emili Barrera, en el seu propi nom, senyor Rafel Olazábal Lizarraga, en representació de la Comunió Tradicionalista, i el senyor Antoni Goicoechea, com a cap del Partit de Renovación Española, aixequen la present acta a fi que quedi en ella registrat el que ocorregué en l'entrevista qu'avui, 31 de març de 1934, a les quatre de la tarda, han celebrat amb el cap del Govern italià, senyor Mussolini, en unió del mariscal Italo Balbo.

El president, després d'assabentar-se minuciosament per contestació que a les veses interrogacions donà cadascun dels presents de la situació actual de la política espanyola i de les aspiracions i estat de l'Exèrcit i de la Marina i dels partits monàrquics, ha manifestat als reunits:

Primer. — Que estava disposat a ajudar amb l'assistència i mitjans necessaris els dos partits d'oposició al règim vigents a Espanya en l'obra d'enderrocar-lo i substituir-lo per una regència que prepari la completa restauració de la monarquia. Aquesta manifestació fou repetida solemnement pel senyor Mussolini fins a tres vegades, la qual fou acompanyada pels presents amb les naturals manifestacions d'estima i gratitud.

Segon. — Que en demostració pràctica i com a prova d'una tal intenció, estava disposat a facilitar immediatament 20.000 fusells, 20 mil bombes de mà, 200 metralladores, i en metàl·lic un milió cinc-cents mil pessetes; i

Habitació o pensió a tot estar

Es necessita per a persona sola. Escriure a l'Administració de "LIBERTAT".

Treer. — Que aquest auxili tenia solament caràcter inicial i seria oportunament completat amb altres encara més importants a mesura que la tasca realitzada ho justificués si les circumstàncies ho feien necessari.

Els reunits han acordat que per al lliurament de la quantitat a què es fa abans referència es constituïxi amb un delegat dels partits el senyor Rafel Olazábal, el qual es farà càrrec de la quantitat esmentada i posarà a Espanya a disposició conjuntament dels dos caps comte de Rodezno i Antoni Goicoechea, per al seu repartiment (aquí una paraula ilegible) entre els dos en la forma i moment i condicions que aquests disposin.

De la mateixa manera s'ha acordat quant al repartiment d'aquest primer lliurament d'armes que els caps esmentats disposaran el necessari per a la part proporcional de què cada grup es faci càrrec i acció per al seu transport a Espanya.

Roma, 31 de març del 1934."

**Maletes
Necessers
Mundos
Articles
per a esports**

Alta Qualitat : Baix Preu
CASA COCA
J. Maurín, 7 - TARRAGONA

La reunió del Parlament de Catalunya

Important discurs del President de la Generalitat

Estic d'acord amb les paraules que acaba de pronunciar la Presidència en el sentit que aquest Projecte de Llei passi a la Comissió parlamentària corresponent perquè aquesta determini.

No he de defensar aquest Projecte de Llei perquè en el seu pròleg ja vénen establertes les bases de la seva defensa. Per tal, en subscric i ratifico el preàmbul d'aquest Projecte de Llei, ja em releva de l'obligació de defensar-lo. Però vull aprofitar aquests moments perquè ja no tindrè potser altra ocasió de fer ús de la paraula quan es tracti dels altres Decrets que s'han de presentar, per a dirigir-me al Parlament i per a saludar-lo. Des que el Parlament va celebrar la seva darrera sessió, a Catalunya, a Espanya i al Món, s'han produït esdeveniments d'un abast enorme, que ens obliguen a multiplicar els nostres esforços per a ésser dignes del judici del futur i per a portar com cal el pes de la nostra mateixa responsabilitat.

No és que vulgui tractar jo ara de fer un discurs de tot i d'amplitud política, que no seria oportú en aquestes hores i que, a més, ni el Govern ni jo no ho considerem escaient.

Importa ara recollir-se en el silenci, ofegar els impulsos de l'oratoria, situar-se en la discreció, en la tenacitat, i en el treball i que el discurs millor sigui la tasca persistent de totes les hores.

Altament ressonen encara a les paraules del President Azàña en el seu darrer discurs que fou un exponent definitiu de la grandesa espiritual de la justícia de la nostra causa.

Lluitem contra els que no amaguen el seu menyspreu per a tots els valors de la moral humana i que no admeten ni reconeixen altra base de Llei ni fonament de poder, que l'instrument de les armes; i contra aquesta gent no hi ha altre diàleg possible que el diàleg de la guerra.

A més la nostra lluita va quedar definida des dels seus inicis com una subversió de la casta militarista, i després s'ha convertit en una lluita per la independència territorial i espiritual d'Espanya, i depassant les nostres fronteres ha penetrat en l'àmbit internacional.

En aquestes condicions fem la guerra amb una glòria terrible davant del món impàvid de la civilització del qual som nosaltres els guardadors i paladins. Fem la nostra via, altius en el dolor i en la tragèdia, per la pau per les jerarquies del pensament, per l'emancipació social, per la cultura, pels postulats i pels valors superiors espirituals de la Humanitat.

Fem la guerra i l'odiem; l'odiem tant, que estem disposats als majors sacrificis per tal de consolidar la pau futura, la pau dels nostres fills, en una existència digna, en una existència lliure.

No podria haver-hi ja cap altre estímul per a l'entusiasme i l'esforç dels ciutadans, perquè la dignitat humana ja val més que la pròpia vida. Nosaltres, catalans, no podem oblidar que la camarilla pretoriana que s'ha sublevat, representa un sentiment de persecució contra la nostra terra, que es veuria destruïda arrassada, perquè l'enemic odia els nostres costums, el

nostre llenguatge i la nostra raça. No podem oblidar que els sublevats tenen una concepció centralista i absorbent de l'Estat, contrària a la República democràtica, concepció que fou foragitada de la nostra llei fonamental, amb el reconeixement de la nostra autonomia, de la qual és base i suport legítim aquest Parlament, amb la seva direcció legislativa en aquelles funcions que li han estat reconegudes i consagrades.

No vull ésser infidel a la meua promesa i després d'aquestes paraules d'entusiasme i d'estímul als vostres sentiments patriòtics em resta ben poc a dir; un record als caiguts, un record als caiguts entre els quals em cal destacar el Diputat al Parlament de Catalunya, Coll deforns, que perdé la vida sota la metralla dels militars de les Drassanes en les jornades d'epopeia popular del 19 de juliol. Un record a tots els caiguts de tots els fronts. Un record als catalans que lluiten en el front d'Aragó i als que lluiten també en els altres fronts de tot l'àmbit de la República; i a tots els combatents de l'exèrcit de la República, que estan escrivint unes pàgines de heroisme inenarrable. Una salutació al President de les Corts de la República, al Govern d'aquesta, i al President Azàña que ocupa l'alta magistratura de l'Estat en aquestes hores greus i extraordinàries.

Senyors Diputats, ha d'afegir-se també, a aquestes meves paraules, el record emocionant a un país germà que ha rebut ja l'escomesa i ha conegut l'odi destructor dels exèrcits feixistes el país d'Euzcadi i pronuncio la paraula amb tota la calor emocionant dels meus sentiments de patriota.

Senyors Diputats, en la vida de la reraguarda, sovint s'oblida, es perd la grandesa del moment històric que travessam; en la vida de la reraguarda, de vegades escapa la sensació històrica que penetra en el demà d'aquesta epopeia terrible i magnífica. Cal doncs fer cada dia esforços constants per tal de superar-nos per tal de fer-nos grans, d'agregar les nostres virtuts, el nostre coratge en el ompliment del deure.

Es Catalunya senyors Diputats, és Espanya, Espanya republicana l'Espanya lliure dels pobles lliures. És el tot. Com a homes com a poble, res no val sinó el que nosaltres defensam. Amb aquesta concepció i aquesta resolució penetrant obstinada aguda, cal procurar la unitat i la concòrdia entre totes les forces antifeixistes, per la victòria.

AMICS MEUS: PER CATALUNYA, PER LA REPUBLICA, PER TOT EL MON EN EL PRESENT I EN EL DEMÀ, VISCA LA LLIBERTAT!

CASA POU
Flors artificials
Perfumeria, Merceria

Compro fusta
per a cremar

Raó. Carretera de Barcelona, 14

Espigolant

En el seu article editorial s'ocupa "El Diluvio" de l'estat de descomposició en què es troba la reraguarda facciosa.

"Mucho más próximo de lo que nos podemos figurar hallase el despiome de las retaguardias y los frentes facciosos. Si no los hudiéramos con nuestras armas, ellos mismos se desplorarían, porque no es posible se mantengan unidos elementos tan egoístas y rapaces tan inhumanos y salvajes como los amontonados para saquear y envilecer a España."

"Solidaridad Obrera" parla dels deures de la reraguarda i entre els mateixos hi posa el de legalitzar l'economia revolucionària a fi d'obtenir una major eficàcia i el màxim rendiment:

"Nosotros hemos reclamado la legalización de las Colectividades, aun reconociendo, que en orden industrial, muchas de ellas son aun deficientes, no responden por completo al ideal práctico inmediato, que es el de la organización del tipo "socializado". Entendemos que hay que esperar las formas de producción actuales en muchas empresas, ponerlas más a tono con las exigencias de la guerra, como creemos también que deben superarse y perfeccionarse las disposiciones legales en la materia. Todo esto es perfectamente claro y perfectamente legítimo. Sólo una mala fe inveterada al servicio de propósitos inconfesables puede ver ahí "sabotaje al nuevo orden económico", o una negativa a que las empresas colectivizadas se legalicen. Y es conveniente que, de una vez por todas, se termine con el sistema del zancadilleo."

"La Humanitat" en parlar de la greu responsabilitat que ha adquirit la reraguarda comenta les condicions indispensables per assolir la victòria.

"La victòria serà aconseguida així: amb treball, amb disciplina, amb obediència als acords dels Governos — el de Catalunya i de la República — d'origen legítim i de representació autèntica de l'antifeixisme. Treballar, per la guerra. Al front i a la reraguarda. No oblidem el cas de Màlaga. Allà tres dies abans d'entrar-hi l'enemic, tot estava incautat. Però no hi havia un sol refugi, un sol parapet. S'havia guanyat la revolució — caldria saber quina mena de revolució — però s'havia perdut la guerra. Es a dir, s'havia perdut tot, Millor hauria estat guanyar la guerra per a consolidar i perfilar després la revolució.

Els que no estiguin d'acord amb això, els que molestin, els que perdin la marxa normal del poder veniments, han d'ésser sancionats

i els que no es vegin en cord d'actuar amb energia i amb disciplina que ens deixin el pas franc. Altament seran esclafats. Perquè no hi pot haver respecte, consiliació i llibertat per a aquells que no tenen respecte i consideració per als altres; per als que neguin la llibertat i per als incapaces de defensar-la amb sacrifici."

"La Publicitat" comenta en la seva crònica la reunió del Parlament Català i després d'analitzar la seva tasca i refermar-se en els principis democràtics acaba:

"Som en temps de guerra, i les circumstàncies impedeixen de consultar per les vies del sufragi la voluntat popular. El Parlament de Catalunya que acaba dintre uns quants mesos la seva vida legal, veu prolongada automàticament la seva existència per aquesta impossibilitat de demanar a les eleccions la tria dels homes i les tendències ideològiques que han de representar. Catalunya en el seu màxim organisme legislatiu.

En la seva reunió d'ahir el Parlament català manifestà unànimement la seva adhesió al Govern de la Generalitat i al President de Catalunya. Ha confirmat amb la seva autoritat indiscutida, que en fa l'exponent més alt de la nostra legalitat, l'obra legislativa que les circumstàncies dels darrers mesos han imposat al nostre Govern. De tot allò que hagi estat advertit i contrari a l'esperit democràtic i liberal de Catalunya poca cosa en quedarà. De l'obra renovadora, en la qual han coincidit unànimement tots els sectors antifeixistes del país, quedarà el llevat fructífer que assegurí la nostra victòria. Davant del món el Parlament de Catalunya ha repetit, unànime i seré, la raó de la nostra causa i la seguretat en el triomf."

"Treball" ceru que ha arribat l'hora de definir-se, ja que l'hora present exigeix la màxima cordialitat, la màxima claredat i la màxima decisió.

"Es parla molt d'unitat, però ni hora hi dona contingut ni hom fa allò que cal per a donar-li efectivitat. Ans al contrari, molts dels que parlen d'unificar molts dels que demanen cordialitat i respecte realitzen clandestinament una obra antiunitària i irrespectuosa que no serveix més que per a dividir."

Però això ha d'acabar i ha d'acabar immediatament. El poble antifeixista demana màxima cordialitat, màxima decisió. L'hora actual no permet ni vaguetats, ni dubtes, i menys encara dobles jocs. L'hora actual demana decisions concretes, actuacions clares i lleials. I qui no sapiga respondre a aquesta exigèn-

cia imperiosa, saboteja la victòria i haurà de carregar amb una greu responsabilitat que el poble no deixarà d'exigir-li en un termini molt breu."

"La Vanguardia" comenta en el seu frontal les notícies rebudes del camp facciós assenyalant disturbis que demostren l'estat francament caòtic en què es troba a conseqüència del predomini que en el règim tenen alemanys i italians.

"Naturalmente, hay en el ejército rebelde algunos núcleos de españoles patriotas, que fueron a la rebelión ya por un prejuicio político, bien por espíritu de cuervo. Y esos núcleos ven con dolor y escándalo cómo exóticos mercenarios se han apoderado de puertos, fortalezas, maestranzas, fábricas, minas, cuarteles, arsenales, como funciona sobre el territorio dominado por la facción una política italiana y otra germanica, como la España fascista descende a la condición de colonia.

De ahí las sublevaciones, las luchas cuyos ecos llegan a nuestras líneas, las deserciones, las rendiciones de unidades enteras como en Villanueva del Pardillo.

Franco y sus cómplices acabarán muy mal. Su fin ha de ser no sólo sangriento, sino también ridículo y bochornoso. El tiempo será testigo."

CAMISES CORBATES

darreres novetats

= ALSINA =

CAMISER

El temps

OBSERVACIONS METEOROLÒGIQUES DE L'INSTITUT

Temperatura a l'ombra: Màxima, 28'5; mínima, 23.

Baròmetre a 0 i al nivell de la mar: A les 8 h., 762; a les 18, 761'4.

Direcció del vent: A les 8 h., SW.; a les 18, S.

Estat del cel: A les 8 h., quasi tapat; a les 18, id.

Classes de núvols: A les 8 h., C. Nbs.; a les 18, id.

Evaporació: En les 24 h., 0'7.

Pluja recollida: En les 24 h., 0.

Sugrañes, Impressor. — Tarragona

Magatzems "LAS BALEARES"

Articles de Platja i Camp

Novetats en articles Camiseria

Darreres Novetats en tota mena de calçat, a preus econòmics

Rambla 14 d'abril, 47

Telèfon 1383

TARRAGONA